

ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΣΤΑ ΒΑΣΙΚΑ:

ΟΥΤΕ ΜΙΑ ΩΡΑ ΑΔΗΛΩΤΗ ΔΟΥΛΕΙΑ!

Κατά κοινή ομολογία τα τελευταία χρόνια βιώνουμε μία κρίση. Παρόλα αυτά, δεν θα μιλήσουμε για μία κρίση που αντιμετωπίζουμε από κοινού με τους εργοδότες μας, αυτό άλλωστε το κάνουν επάξια τα media, τα κόμματα, οι συνδικαλιστικές ηγεσίες και οι κυβερνήσεις. Θα μιλήσουμε για την κρίση που «καίει» τις δικές μας ζωές και τις κάνει ακόμα χειρότερες. Στην πράξη αυτό σημαίνει ότι 7 χρόνια τώρα, ο βασικός μισθός έχει μειωθεί κατά 40% και αγγίζει το ποσό των €586, ενώ οι εργαζόμενοι κάτω των 25 ετών αμείβονται με τον υποκατώτατο μισθό των €510. Οι συλλογικές συμβάσεις εργασίας έχουν καταργηθεί, τα ωράρια έχουν γίνει λάστιχο, οι δουλειές part time και η “μόνιμη και σταθερή” δουλειά αποτελεί το πιο σύντομο ανέκδοτο.

Αυτή η τάση των εργοδοτών θέλει να μας κάνει ακόμα πιο “ευέλικτους” προσαρμόζοντας τα προγράμματα εργασίας στις ανάγκες των επιχειρήσεών τους. Το αποτέλεσμα είναι το μεγαλύτερο μέρος της εργατικής τάξης να γινόμαστε έρμαιο στις ορέξεις των αφεντικών, να μας απολύουν όποτε θέλουν χωρίς κανένα κόστος και οι υποχρεώσεις τους απέναντί μας να μην είναι πια υποχρεώσεις. Και κατ'επέκταση να αλλάζουμε δουλειές σαν τα πουκάμισα και πάνω απ' όλα να μην μπορούμε να καλύψουμε ούτε τις βασικές μας ανάγκες. Η κατάργηση των συλλογικών συμβάσεων και η επικράτηση των ευέλικτων μορφών εργασίας οδήγησαν στην απορρύθμιση των εργασιακών σχέσεων, κάτι που ενισχύθηκε κι από την αδήλωτη εργασία, πλέον όχι ως μεμονωμένο φαινόμενο για κάποιες συγκεκριμένες κατηγορίες εργαζομένων αλλά ως καθεστώς για τους περισσότερους.

Η ΑΔΗΛΩΤΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΩΣ ΚΑΘΕΣΤΩΣ

Μέσα από την αδήλωτη εργασία, οι εργοδότες καταφέρνουν να μειώνουν εμμέσως το μισθό μας, μην πληρώνοντας για την ασφάλισή μας. Γιατί μισθός δεν είναι μόνο τα χρήματα που παίρνουμε κάθε τέλος του μήνα (ή στο τέλος της ημέρας) στην δουλειά μας. Είναι κι ο λεγόμενος έμμεσος μισθός που παρακρατείται από τις αποδοχές μας και καταβάλλεται και από τους εργοδότες, για να επιστρέψει από το κράτος σε μας υπό τη μορφή κοινωνικών παροχών, όπως για παράδειγμα:

- Η δωρεάν ή με μικρό κόστος ιατροφαρμακευτική περίθαλψη μέσα από την έκδοση του βιβλιαρίου υγείας
- Η αποζημίωση σε περίπτωση εργατικού ατυχήματος ή επαγγελματικής ασθένειας
- Το επίδομα ανεργίας μέσα από τον ειδικό φορέα ΟΑΕΔ
- Τα επιδόματα πρόνοιας (στέγης, μητρότητας, τέκνων, αναπηρίας, χηρείας, κ.α)
- Η σύνταξη λόγω γήρατος ή αναπηρίας

Η αδήλωτη εργασία αποτελεί για τους σημερινούς εργαζόμενους καθεστώς και αφορά πολλά επαγγέλματα και κλάδους*. Παρόλα αυτά, η αδήλωτη εργασία δεν εκδηλώνεται απαραίτητως ως «μαύρη» (δηλαδή να μην δηλώνεται καθόλου στις αρμόδιες αρχές), αλλά εμφανίζεται κυρίως ως υποδηλωμένη. Ενδεικτικά οι κυριότερες μορφές υποδηλωμένης εργασίας είναι:

• Δήλωση λιγότερων ωρών από τις πραγματικές, τις εξ' αρχής συμφωνημένες

Η συντριπτική πλειοψηφία των εργοδοτών εξ' αρχής ξεκαθαρίζει πως θα κολλάει λιγότερα ένησημα απ' όσα θα έπρεπε και αυτό αποτελεί κανόνα στη σημερινή αγορά εργασίας. Το αποτέλεσμα είναι η «πλήρης» εργασία να εμφανίζεται ως μερική και μαζί μ' αυτό να γίνονται "μερικά" κι όλα τα υπόλοιπα: δώρο Χριστουγέννων, επίδομα άδειας κλπ.

• Δήλωση χαμηλότερου εισοδήματος από το πραγματικό

Πάγια τακτική των εργοδοτών αποτελεί το να δηλώνουν χαμηλότερους μισθούς, ώστε να γλυτώνουν τις αυξημένες εισφορές. Εξίσου πάγια είναι και η τακτική να μας δηλώνουν βάσει άλλης ειδικότητας, ώστε να αποφεύγουν να κολλάνε και τα ανάλογα ένησημα π.χ. βάρεια και ανθυγιεινά

• Παράβαση των ωραρίων εργασίας - κλεμμένες ώρες

Το γνωστό πλέον, "ασφάλιση μόνο για τις συμφωνημένες ώρες εργασίας" ή αλλιώς, οι υπερωρίες δεν δηλώνονται και ενίοτε δεν πληρώνονται κιόλας. Στην πράξη τ' αφεντικά προσπαθούν να μας οδηγήσουν σε πολλές ώρες εργασίας, στις υπερωρίες. Να τονίσουμε εδώ, ότι ενώ κάποιοι παραμένουμε για μήνες άνεργοι, ταυτόχρονα κάποιοι άλλοι εξαναγκάζομαστε να δουλεύουμε εξοντωτικά 10ωρα και 12ωρα χωρίς ρεπό και με αδήλωτες τις υπερωρίες. Για εκείνες τις παραπάνω ώρες τ' αφεντικά θεωρούν πως έχει σταματήσει η υποχρέωση τους για την καταβολή των ενσήμων. Το αποτέλεσμα είναι χιλιάδες εργαζόμενοι να δουλεύουμε για 50,60 ή και περισσότερες ώρες την εβδομάδα και τα ένησήμας να αντιστοιχούν μόνο στις δηλωμένες 40 ώρες. Για άλλη μια φορά: τα κλεμμένα ένησημα είναι κλεμμένος μισθός!

• Ψευδο-αυτοαπασχόληση / το "μπλοκάκι"

Όπως θα δούμε και πιο κάτω, αυτή η κατηγορία αποτελεί τη μεγαλύτερη "φάρσα" των εργοδοτών, αφού σε όσους δουλεύουμε με μπλοκάκι, οι εργοδότες (και το κράτος) δεν μας κλέβουν μόνο μερικές από τις ώρες εργασίας αλλά ολόκληρη την ιδιότητα του εργαζόμενου, αφού δεν μας αναγνωρίζουν καν ως μισθωτούς και μας εξαναγκάζουν να θεωρούμαστε συνεργάτες.

***Κλάδοι και επαγγέλματα με υψηλά ποσοστά αδήλωτης εργασίας σε πολλαπλές μορφές αποτελούν:**
επισιτισμός, ξενοδοχειακές μονάδες και κρουαζιέρες, φροντιστήρια, κομμωτήρια, λιανικό εμπόριο, πρατήρια βενζίνης, καθαριότητα, οικιακές εργασίες, baby sitting, συνεργεία αυτοκινήτων, μεταφορικές επιχειρήσεις, κατασκευές, βιοτεχνίες, αγροκτήματα κ.α.

Οι κατηγορίες που περιγράφηκαν μπορεί να φαίνονται και να είναι διαφορετικές, αλλά έχουν ένα πολύ βασικό κοινό σημείο: με την αδήλωτη δουλειά οι εργοδότες αποκτούν πολύ πλεονεκτική θέση απέναντι μας. Τα δώρα Χριστουγέννων και Πάσχα και το επίδομα άδειας καταβάλλονται με βάση τη μερική

δηλωμένη απασχόληση και κάθε απαίτηση για την καταβολή ολόκληρων των ποσών αποτελεί πεδίο αντιπαράθεσής μας με τα αφεντικά. Μιας αντιπαράθεσης που έτσι κι αλλιώς γίνεται με πολύ δυσμενείς όρους για εμάς, αφού πάνω από τα κεφάλια μας κρέμεται συνέχεια η απειλή της απόλυσης, ή αλλιώς το "διευθυντικό δικαίωμα", έτσι όπως εξευγενισμένα αρέσκονται να τη λένε οι εργοδότες. Εκτός από τα δώρα, το ίδιο συμβαίνει με όλες τις προσαυξήσεις για τις νυχτερινές ώρες, τις Κυριακές και τις αργίες, τις υπερωρίες και τις ώρες υπερεργασίας. Επίσης, σε περίπτωση απόλυσης η αποζημίωση δίνεται με βάση τις ώρες που "φαίνονται" και το ίδιο ισχύει και για την αίτηση για το επίδομα στον ΟΑΕΔ, του οποίου το ύψος και η διάρκεια εξαρτώνται από τις ώρες εργασίας. Έτσι, αν για παράδειγμα εργαζόμασταν 5ημερο 8ωρο για τρία χρόνια και απολυθούμε, θα δικαιούμασταν από τον ΟΑΕΔ επίδομα 360€ για ένα χρόνο. Αν όμως ήμασταν δηλωμένοι για 3ημερο 4ωρο, ο μισθός που θα "έβλεπε" ο ΟΑΕΔ θα ήταν πολύ μικρότερος κι έτσι θα παίρναμε και μικρότερο επίδομα και για λιγότερο χρόνο.

Αν κοιτάξουμε ακόμα πιο μακριά, όλες οι αδήλωτες ώρες εργασίας δε λαμβάνονται υπόψη στη σύνταξη που πρόκειται να πάρουμε. Ακόμα, σε περίπτωση εργατικού ατυχήματος που θα συμβεί σε κάποια από τις αδήλωτες ώρες, είμαστε ακάλυπτοι και πρέπει να αποδείξουμε ότι εκείνη την ώρα εργαζόμασταν. Αλλά ακόμα κι αν αυτό αποδειχθεί ή το ατύχημα συμβεί σε κάποια από τις δηλωμένες ώρες, η αποζημίωση και τα επιδόματα από τον εργοδότη και το ΙΚΑ δίνονται και πάλι με βάση τις δηλωμένες ώρες, με αποτέλεσμα να χάνουμε μεγάλο μέρος του μισθού που δικαιούμαστε. Το ίδιο ισχύει και για οποιαδήποτε αναρρωτική άδεια για ασθένεια ή ατύχημα ανεξάρτητα από τη δουλειά μας. Συγκεκριμένα για τις γυναίκες, τα επιδόματα και οι άδειες για την εγκυμοσύνη και τη μητρότητα είναι και πάλι κουτσουρεμένα, όπως και οι ώρες που δηλώνονται.

Ένα άλλο πολύ βασικό πλεονέκτημα που αποκτούν τ' αφεντικά όταν μας υπό-δηλώνουν, είναι ότι ανά πάσα στιγμή και χωρίς κανένα κόστος, μπορούν να μειώσουν τις ώρες εργασίας μας, σε αυτές που φαίνονται. Αν λοιπόν έρθουμε σε σύγκρουση για οποιοδήποτε λόγο, μπορούν να μας κόψουν ώρες για να μας εξαναγκάσουν να πειθαρχήσουμε, να υποχωρήσουμε ή ακόμα χειρότερα και να παραιτηθούμε. Το κυριότερο όμως είναι ότι θα πρέπει διαρκώς να ανεχόμαστε τις διάφορες παράλογες και μη απαιτήσεις των εργοδοτών, μην μπορώντας να αντισταθούμε και να βάλουμε και τους δικούς μας όρους στη δουλειά μας.

Η ΑΔΗΛΩΤΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΟ “ΜΠΛΟΚΑΚΙ”

Για τους εργοδότες, διαχρονικά αποτελούσε βάσανο να πληρώνουν το ΙΚΑ για τους υπαλλήλους που έχουν στη δούλεψή τους. Πάντα κολλούσε στη συζήτηση μαζί με την εφορία, το ΤΕΒΕ, τους λογαριασμούς, ως επιπλέον έξοδο για το οποίο γκρινιάζουν ότι τους βαραίνει, δε βγαίνουν. Η γκρινια φυσικά είναι η συνταγή του κάθε αφεντικού, ώστε ο εργαζόμενος να νιώσει ότι αυτός που έχει απέναντί του έχει κι αυτός τα ίδια προβλήματα με τον ίδιο, βάζοντας στην άκρη τις δικές του ανάγκες, δείχνοντας κατανόηση, συμπάθεια και τελικά αποδοχή του να δουλεύει ανασφάλιστος.

Δηλαδή η ουσία της ασφάλισης που είναι η κάλυψη και η απόδειξη της εργασίας κάποιου, (κεκτημένο αγώνων του παρελθόντος όπως θα δούμε παρακάτω), έχει αλλοιωθεί ως έννοια, έχοντας μετατραπεί από τη γλώσσα των αφεντικών σε περιπτή δαπάνη που απειλεί τις επιχειρήσεις τους και τα κέρδη τους, και κατ' επέκταση απειλεί τη θέση εργασίας μας. Ένας ακόμα εργοδοτικός εκβιασμός στην ουσία, ντυμένος με το μανδύα της κλάψας που τους παρουσιάζει αδικημένους από το κράτος, τους νόμους και το σύστημα που τους τα παίρνουν από παντού, των οποίων βέβαια οι ίδιοι αποτελούν τη ραχοκοκκαλιά.

Μία από τις λύσεις λοιπόν που τ' αφεντικά, με την παραινέση του κράτους βέβαια, εφηύραν για να λύσουν το “πρόβλημα” της ασφάλισης που αντιμετωπίζουν, είναι το λεγόμενο “μπλοκάκι” δηλαδή η «μεταμφίεση» του μισθωτού σε αυτοαπασχολούμενο - συνεργάτη. Με λίγα λόγια, ψευδώς δηλωμένη αυτοαπασχόληση που αποκρύπτει αυτό που πραγματικά είναι, δηλαδή μισθωτή εργασία και μάλιστα φθηνή χωρίς δικαιώματα, και φυσικά με το κόστος της ασφάλισης εξ ολοκλήρου στον εργαζόμενο. Αυτός ο τρόπος δουλειάς, κερδίζει όλο και περισσότερο έδαφος στην αγορά εργασίας και επεκτείνεται από κλάδο σε κλάδο. Ενώ παλιότερα αφορούσε κυρίως τους ελεύθερους επαγγελματίες (γιατρούς, αρχιτέκτονες, μηχανικούς, δικηγόρους κλπ), πλέον ενισχύεται από τ' αφεντικά και το κράτος, ως πολιτική, μέσω προγραμμάτων ΕΣΠΑ και κατευθυντήρια γραμμή αναδιάρθρωσης των εργασιακών σχέσεων. Οι συμβάσεις έργου έρχονται ν' αντικαταστήσουν τις συμβάσεις εργασίας και μαντέψτε ποιους συμφέρει αυτό.

Όταν τ' αφεντικό προτείνει το μπλοκάκι ή όταν αυτό απαιτείται από το κράτος για κάποια 5μηνη ή 8μηνη σύμβαση, το κόστος της ασφάλισης μετακυλιέται στον ίδιο τον εργαζόμενο, που γίνεται ξαφνικά από εργάτης-συνεργάτη. Στην τσέπη του βέβαια δε θα δει διαφορά παρά μόνο προς τα κάτω, αφού κι αυτός πλέον ανεβαίνει κλίμακες στην εφορία και στο ΤΕΒΕ (ΟΑΕΕ) ενώ το εισόδημά του παραμένει ίδιο. Έτσι τ' αφεντικά απαλλάσσονται από το βάσανο του ΙΚΑ και επιπλέον καρπώνονται έξτρα δωράκια που αυτό το καθεστώς δουλειάς προσφέρει. Την εξαφάνιση των εργασιακών δικαιωμάτων σε άδειες, δώρα, υπερωρίες και αποζημίωση απόλυσης, ενώ οι εργαζόμενοι χάνουμε και το επίδομα ανεργίας. Το κράτος δημιουργεί νέα σύνολα φορολογούμενων “μπλοκάκηδων” για είσπραξη φόρων, ενώ εμείς οι εργαζόμενοι/οι βιώνουμε την επισφάλεια και την ελαστικοποίηση της δουλειάς και της ζωής μας. Μέσα από τη νέο - φιλελεύθερη ιδεολογία που υμνεί την αυτασφάλιση (ατομική ιδιωτική ασφάλιση), επιβάλλεται και εγκαθιδρύεται έμμεσα το ‘επιχειρείν’ και στους προλετάριους, θολώνοντας ακόμα περισσότερο το ταξικό μας στρατόπεδο.

Η “ΑΟΡΑΤΗ” ΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ ΤΩΝ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ

Τα οφέλη των αφεντικών από την αδήλωτη εργασία είναι, λοιπόν, πολύ προφανή κι είχαν έτσι κι αλλιώς διαπιστωθεί ήδη στα χρόνια καπιταλιστικής ευημερίας, πριν την περιβόητη κρίση, με αποδέκτες τους μετανάστες από τις λεγόμενες ανατολικές χώρες. Η αδήλωτη εργασία δεν προέκυψε ως μια καινούρια συνθήκη μέσα στα χρόνια της κρίσης. Μικρά και μεγάλα αφεντικά στη δεκαετία του 90 είχαν την δυνατότητα να δοκιμάσουν όλες τις μορφές άτυπης εργασίας, που πλέον μας φαίνονται κοινότητες, πάνω στο μεγάλο πλήθος (για εκείνη την εποχή) των εργατών και εργατριών, κυρίως από τα Βαλκάνια,

Η ΑΠΑΡΧΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

ΤΟ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΣΗΜΕΡΑ

Όταν μιλάμε για κοινωνική ασφάλιση, δεν αναφερόμαστε μόνο στο συνταξιοδοτικό ζήτημα αλλά σ' όλο το κοινωνικο-ασφαλιστικό σύστημα με τις υπηρεσίες υγείας και πρόνοιας. Η κοινωνική ασφάλιση έχει απόλυτη σχέση με την ορατότητα και την αναγνωσιμότητα της εργασίας μας τόσο από το κράτος όσο κι από τ' αφεντικά και είναι αποτέλεσμα μαχητικών διεκδικήσεων της εργατικής τάξης που ξεκίνησαν ήδη από τον προπερασμένο αιώνα σε διεθνές επίπεδο, αλλά και στον ελλαδικό χώρο. Πηγαίνοντας ακόμα πιο πίσω στο χρόνο, η κοινωνική ασφάλιση νοούταν ως η εξασφάλιση των προς το ζην σε μέλη της κοινωνίας που δεν είχαν τη δυνατότητα να τα εξασφαλίζουν με την εργασία τους για διάφορους λόγους: γηρατειά, αναπηρίες, ασθένειες, ανεργία, απολύσεις κλπ. Το κόστος αυτό αναλάμβαναν τα εργαζόμενα μέλη της εκάστοτε κοινωνίας - κοινότητας - συντεχνίας, στα πλαίσια της εθελοντικής αλληλεγγύης και της κοινωνικής προσφοράς έχοντας ως δεδομένη την αντίληψη της

συλλογικότητας, της κοινότητας της θέσης αυτών που εργάζονταν και των κοινών συμφερόντων τους.

Στις αρχές του 20ου αιώνα, η εργατική τάξη μέσα από τα συνδικάτα της διεκδίκησε με αιματηρές απεργίες και εξεγέρσεις να πάρει πίσω τον πλούτο που η ίδια παρήγαγε, ενώ οι καπιταλιστές συγκέντρωναν και απολάμβαναν. Αυτό ακριβώς είναι που ανάγκασε τα κράτη να αναγνωρίσουν την απειλή της εργατικής τάξης, να παρέμβουν και να καθιερώσουν την κοινωνική ασφάλιση ως κρατικό - εθνικό ζήτημα και όχι ως ζήτημα του κάθε μεμονωμένου εργοδότη. Οι εργάτες πετύχαμε μέσα από συλλογικούς αγώνες να αναβαθμίσουμε το βιοτικό επίπεδο της τάξης μας. Ταυτόχρονα, αυτοί οι αγώνες αποτέλεσαν ένα από τα καλύτερα πεδία για να αναπτυχθούν οι ιδέες και τα οράματα για έναν πιο δίκαιο κόσμο, χωρίς εκμετάλλευση ανθρώπου από άνθρωπο. Χαρακτηριστική είναι η δήλωση του πρωθυπουργού

Η "ΑΟΡΑΤΗ" ΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ ΤΩΝ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ

που μετανάστευαν στον ελλαδικό χώρο. Σε μια εποχή που η πλειοψηφία του ντόπιου πληθυσμού ζούσε το "όνειρο", με το ένα δάνειο να φέρνει το επόμενο και το βιοτικό επίπεδο της ελληνικής οικογένειας να ανεβαίνει, η άτυπη εργασία των μεταναστών ήρθε και έδωσε για τις τσέπες όλων, από τον κάθε υπάλληλο και αγρότη που εξασφάλιζε πάμφθινα εργατικά χέρια για την αξιοποίηση της μικρό - ιδιοκτησίας του, μέχρι μεγαλύτερες αγροτικές μονάδες και εργολάβους που έβλεπαν τα κέρδη τους να εκτοξεύονται. Η εκμετάλλευση των βαλκάνιων εργατών και εργατριών έδωσε μια μεγάλη ώθηση στην οικονομική ανάπτυξη της περιόδου. Δεν είναι τυχαίο πως οι μετανάστες αποτέλεσαν ένα μεγάλο ποσοστό των εργατών για την ανέγερση των υποδομών των Ολυμπιακών αγώνων του 2004, μια φιάστα που επισήμως άφησε πίσω της 14 νεκρούς στα κάτεργα των εργοταξίων.

Το ελληνικό κράτος προφανώς χαιρέτιζε εξόφθαλμα την κατάσταση αυτή (εξάλλου για ανάπτυξη μιλάμε). Με την μεταναστευτική πολιτική (ρητή ή άρρητη) που ακολούθησε αναπαρήγαγε τον κοινωνικό αποκλεισμό και ρατσισμό. Οι έλεγχοι των μηχανισμών ήταν ανύπαρκτοι και όπου υπήρχαν, εντέλει λειτουργούσαν εις βάρος των ίδιων των μεταναστών βγάζοντας λάδι τα αφεντικά. Από την άλλη στους βαλκάνιους νέους κατοίκους του ελλαδικού χώρου η «μαύρη» και ανειδίκευτη εργασία φάνταζε μονόδρομος. Η ανάγκη για χρήματα, όχι μόνο για την κάλυψη των αναγκών τους, αλλά ειδικότερα για την στήριξη των οικογενειών τους στα Βαλκάνια, ο διαρκής εκβιασμός για την έκδοση ή ανανέωση της άδειας διαμονής, ο ρατσισμός και οι απελάσεις, τους εξασφάλιζαν μόνο τις άτυπες αυτές θέσεις εργασίας, τις οποίες το ντόπιο εργατικό δυναμικό ούτε καν πλησίαζε. Η υποτίμηση

Ελ. Βενιζέλου ήδη από το 1910 προς τους τότε εκπροσώπους των εργοδοτών μετά από δυναμικές απεργίες: “Κύριοι εάν δεν κάνουμε σήμερα τας νόμιμους υποχωρήσεις εις τους εργαζόμενους, αύριο θα μας πάρουν με επανάσταση πολύ περισσότερα”. Έτσι, ενώ η κοινωνική ασφάλιση οδήγησε στην καλύτερευση των ζώων μας, ταυτόχρονα αποτέλεσε για τα κράτη και τα αφεντικά το όχημα για την αφομοίωση των αγώνων μας, μέσω της θεσμικής κατοχύρωσης των απαιτήσεων της τάξης μας, και μέσα από την ενίσχυση και τον έλεγχο των κρατικοδίαιτων πλέον συνδικάτων που από τη μία υπόσχονταν στους εργατές υψηλή απασχόληση – χαμηλή ανεργία κι απ’ την άλλη εξασφάλιζαν στους εργοδότες και το κράτος υψηλή παραγωγικότητα και εκτόνωση της εργατικής δυσφορίας.

Στον ελλαδικό χώρο, με την σταδιακή¹ καθιέρωση του ασφαλιστικού συστήματος δημιουργούνται τα ασφαλιστικά ταμεία ως ανεξάρτητοι φορείς – θεσμοί που αναλαμβάνουν τη διενέργεια της κοινωνικής ασφάλισης, δηλαδή την καταβολή των συντάξεων και των διάφορων αποζημιώσεων για ασθένειες, ατυχήματα κλπ. Τα αποθεματικά των ταμείων όμως, δηλαδή τα χρήματα που οι εργαζόμενοι με αγώνες είχαν υποχρεώσει τους εργοδότες τους να τους καταβάλουν και να αποταμιεύονται, έφτασαν σε πολύ υψηλά ποσά. Έτσι, τα αφεντικά σε συνεργασία με την εκάστοτε κυβέρνηση, αποφάσισαν να βάλουν χέρι σ’ αυτά τα λεφτά, είτε με το πρόσχημα των επενδύσεων και την υποτιθέμενη αύξηση των αποθεματικών², είτε με τη χρηματοδότηση νέων επιχειρήσεων και τη δικαιολογία περί δημιουργίας νέων θέσεων εργασίας. Οι διαδοχικοί νόμοι της τελευταίας 20ετίας (Σιούφα – Ρέππα - Πετραλιά - Λοβέρδου) έδωσαν ισχυρό πλήγμα στην κοινωνική ασφάλιση ενώ ο ερχομός της οικονομικής κρίσης και των μνημονίων βρίσκει το ασφαλιστικό σύστημα της χώρας με πολλά ελλείμματα και μεγάλες κρατικές επιχορηγήσεις που προέρχονται από δανεισμό.

Η κατάσταση στα σημερινά ασφαλιστικά ταμεία δεν είναι ζήτημα κακοδιαχείρισης αλλά αποτέλεσμα συστηματικής και σχεδιασμένης κρατικής παρέμβασης. Κράτος και αφεντικά χρησιμοποιώντας ως βολικό πρόσχημα τα «άδεια ταμεία» που οι ίδιοι λεηλάτησαν συστηματικά όλα αυτά τα χρόνια στο όνομα της ανάπτυξης³ κατάφεραν να φορτώσουν αποκλειστικά το κόστος της κοινωνικής ασφάλισης στις πλάτες μας. Αυτοί που βέβαια θα καλεστούμε να πληρώσουμε για ακόμη μια φορά τα ελλείμματα των ασφαλιστικών ταμείων σε μια εκ νέου «αναδιάρθρωση για την βιωσιμότητα τους», δεν θα είναι οι εργοδότες αλλά εμείς οι εργαζόμενοι, με νέες μειώσεις στις συντάξεις, αύξηση ορίων ηλικίας συνταξιοδότησης, μειώσεις στις παροχές υγείας. Κάτι τέτοιο συνέβη και με την ψήφιση του ασφαλιστικού νομοσχεδίου “Κατρούγκαλου”, τον Μάη του 2016.

Την ίδια στιγμή που η κοινωνική ασφάλιση οδηγείται σε οριστική κατεδάφιση, οι νέοι εργαζόμενοι που κινούνται σήμερα μεταξύ μερικής εργασίας και ανεργίας γνωρίζουν ότι πολύ δύσκολα θα μπορέσουν να συμπληρώσουν τα απαραίτητα έτη τα οποία απαιτούνται για την «εθνική σύνταξη» των 386 ευρώ. Ακόμα και αν κατορθώσουν να τα συμπληρώσουν, η τελική σύνταξη, σύμφωνα με όσα προβλέπονται, θα είναι ελάχιστα πάνω από τα επίπεδα της «εθνικής», καθώς οι συντάξιμες αποδοχές θα καθοριστούν από τον μέσο όρο των αποδοχών στο σύνολο του εργάσιμου βίου, και όχι από την καλύτερη πενταετία που ίσχυε. Από ένα σύνολο εργάσιμου βίου όπου ο μισθός των 3-4 ευρώ/ώρα, η αδήλωτη εργασία, οι συμβάσεις ορισμένου χρόνου και εκ περιτροπής εργασία αποτελούν τον κανόνα στη σημερινή εργασιακή πραγματικότητα.

1. Ένα από τα πρώτα εργατικά ταμεία ήταν αυτό των μεταλλευτών όπου άρχισε να λειτουργεί το 1901, μετά την γενικευμένη εξέγερση στα ορυχεία του Λαυρίου το 1896. Την σκυτάλη παίρνουν κι άλλες κατηγορίες εργαζομένων με την ίδρυση ασφαλιστικών ταμείων, όπως οι σιδηροδρομικοί κι οι καπνεργάτες. Το 1922 ψηφίζεται ο πρώτος ασφαλιστικός νόμος που δεν περιοριζόταν σε συγκεκριμένους κλάδους εργαζομένων. Το 1934 ιδρύεται ο γενικός φορέας κύριας ασφάλισης των μισθωτών, το Ι.Κ.Α. αλλά αρχίζει να λειτουργεί ουσιαστικά τη δεκαετία του 1950. Το 1982, επεκτείνεται σε όλη την Ελλάδα κι ιδρύεται το TEAM (επικουρικό).

2. Η αρχή έγινε με την Κυβέρνηση Μητσοτάκη το 1992, όπου θεσμοθέτησε την δυνατότητα να επενδύουν τα ασφαλιστικά ταμεία το 20% των αποθεματικών τους σε επισφαλές επενδύσεις όπως είναι το χρηματιστήριο. Το 1999 η Κυβέρνηση Σημίτη αυξάνει το ποσοστό των αποθεματικών που μπορεί να επενδύσει σε μετοχές και αμοιβαία κεφάλαια σε 23 %.

3. Χαρακτηριστικό παράδειγμα καταλήστευσης των αποθεματικών των ασφαλιστικών ταμείων είναι το πρόγραμμα PSI το 2012. Αφού τα αποθεματικά των ταμείων είχαν κεφαλαιοποιηθεί στις τράπεζες και επένδυαν στα ελληνικά ομόλογα, στο όνομα της μείωσης του ελληνικού χρέους και με απόφαση της τότε κυβέρνησης, τα αποθεματικά των ασφαλιστικών ταμείων εντάσσονται αναγκαστικά στις περικοπές. Με πιο απλά λόγια τα αφεντικά εδώ και αρκετά χρόνια αποφάσισαν τα αποθεματικά των ασφαλιστικών ταμείων να τα κάνουν μετοχές (ομόλογα) για λογαριασμό των ελληνικών τραπεζών και να πλουτίζουν μέσα από τον διεθνή τζόγο του χρηματιστηρίου. Βέβαια τη χασούρα των ελληνικών τραπεζών όπως και το κούρεμα του χρέους το 2012 αποφάσισαν να το κάνουν με αυτές τις μετοχές. Δηλαδή τα αποθεματικά των ταμείων μας. Τα ταμεία έχασαν 12 δις ευρώ από τον τζόγο των αφεντικών και ενώ «ξαφνικά» τα ταμεία βρέθηκαν άδεια μην μπορώντας να πληρώσουν τις κύριες και επικουρικές συντάξεις.

της εργασίας των μεταναστών και μεταναστριών της δεκαετίας του 90 αποτέλεσε ένα παράδειγμα των στρατηγικών που μπορεί να επιστρατεύσουν τα αφεντικά (ειδικά τα μικρά) για την κερδοφορία τους. Ένα παράδειγμα που οι επίσημοι συνδικαλιστικοί φορείς αγνόησαν επιδεικτικά. Η αδήλωτη εργασία έχει πλέον επεκταθεί στους περισσότερους κλάδους εργασίας και τη βιώνουμε ένα όλο και μεγαλύτερο κομμάτι των ντόπιων.

Κάτι λιγότερο από είκοσι χρόνια μετά, οι σημερινοί μετανάστες δίνουν τη μάχη για την επιβίωση με ακόμα χειρότερους όρους. Έτσι, ο εγκλεισμός τους σε στρατόπεδα κράτησης θεωρείται δεδομένος, ενώ έχει αποκοπεί – αποκλειστεί εντελώς από την εργασία. Αντιμετωπίζονται ως πλεονάζων πληθυσμός, ο οποίος στην καλύτερη περίπτωση αποτελεί αντικείμενο διαχείρισης. Διαχείρισης που το ελληνικό κράτος έχει αναλάβει να διεκπεραιώσει λαμβάνοντας τεράστια κονδύλια από την Ευρωπαϊκή Ένωση, με τους ντόπιους εργαζόμενους να βρίσκουν (ω! τι ειρωνεία) μια 5μηνη ή 8μηνη θέση εργασίας στη σίτιση, την καταγραφή ή τη φύλαξη αυτών των εγκλειστων μεταναστών.

Βέβαια, το ελληνικό κράτος ήδη σχεδιάζει το επόμενο βήμα πάνω στην λεγόμενη “προσφυγική κρίση” επιχειρώντας να βγάλει περισσότερα λεφτά από αυτήν την υπόθεση. Τον Ιούνιο του 2017, το Υπουργείο Οικονομίας ανακήρυξε δυο πιλοτικά προγράμματα, βάσει του οποίου ανήλικοι πρόσφυγες από τα Κέντρα Κράτησης της Αττικής και της Κεντρικής Μακεδονίας, ηλικίας 15-18 ετών, θα σταλούν στα χωράφια για να εκπαιδευτούν πάνω στις αγροτικές δουλειές. Αφού πρώτα φυλακίστηκαν στα στρατόπεδα της χώρας, ήρθε η ώρα να «εκπαιδευτούν» και να «ενταχθούν» στην κοινωνία, προσφέροντας τσάμπα δουλειά, χωρίς χαρτιά, ασφάλιση και δικαιώματα στα κάτεργα της ελληνικής υπαίθρου. Αυτή την φορά όμως, στα πλαίσια της “αριστερής-ανθρωπιστικής” διαχείρισης των προσφύγων.

Η ΚΡΑΤΙΚΗ ΣΥΓΚΑΛΥΨΗ

Το 2013, σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία του ΣΕΠΕ (σύστημα ARTEMIS), η πλήρως αδήλωτη εργασία στην Ελλάδα, ανερχόταν στο πρωτοφανές ποσοστό του 40, 5% (!) του συνόλου των εργαζόμενων. Δηλαδή 4 στους 10 εργαζόμενους της χώρας ήταν εργαζόμενοι που δεν δηλώνονταν στον πίνακα προσωπικού, ούτε για μία ώρα, ανεξάρτητα από τον πραγματικό χρόνο απασχόλησής τους. Την ίδια χρονιά, διάφορα κυβερνητικά μέτρα πάρθηκαν ως προς το ζήτημα της πλήρους αδήλωτης εργασίας. Ένα από αυτά, είναι η επιβολή του προστίμου των 10.550 ευρώ ανά εργαζόμενο άνω των 25 ετών και 9.200 ευρώ ανά εργαζόμενο κάτω των 25 ετών. Βέβαια, η συγκεκριμένη ρύθμιση του Υπουργείου Εργασίας έδωσε και το απαιτούμενο χρονικό

διάστημα ενός μήνα “προσαρμογής” των παραβατών εργοδοτών σε αυτή τη νέα ρύθμιση. Ουσιαστικά, προέτρεψε την εργοδοτική πλευρά να προβεί σε μια νομιμοφανή, (επανα)πρόσληψη των εργαζομένων της επιχείρησης, ώστε να διαμορφωθεί μια πλασματική εικόνα μαζικής συμμόρφωσης στις ασφαλιστικές διατάξεις, αλλά παράλληλα εικονικής μείωσης της ανεργίας και της αποκλειστικά και μόνο “μαύρης” εργασίας⁴. Πρακτικά, αυτό που κατάφεραν τα τσουχερά πρόστιμα είναι, δυο χρόνια αργότερα η “μαύρη” εργασία να μειωθεί στο ιστορικό χαμηλό επίπεδο του 3,4%, όμως ταυτόχρονα για την αποφυγή του αυστηρού προστίμου, να αυξηθούν από τους εργοδότες οι μορφές μερικώς αδήλωτης εργασίας (π.χ να προβαίνουν να μην δηλώνουν στην δήλωση των εργαζομένων, αλλά να μην δηλώνουν τις πραγματικές ώρες εργασίας και συνακολούθως, τις καταβλητέες αποδοχές).

Τέσσερα χρόνια μετά, η σημερινή κυβέρνηση προτείνει αλλαγές πάνω στις χρηματικές κυρώσεις και πιο συγκεκριμένα στην δραστική μείωση του ποσού των προστίμων, από τις 10.550 ευρώ στις 3.500 μαζί με άλλες πρόσθετες ρυθμίσεις, συναινώντας έτσι στην ανταρσία των εργοδοτών (κυρίως των μικρομεσαίων), οι οποίοι αρνούνται μαζικά να τα πληρώσουν, με τα περισσότερα να ακυρώνονται λόγω προσφυγών στα δικαστήρια ή να καταλήγουν αρκετά χρόνια μετά στον κουβά των ληξιπρόθεσμων. (Σύμφωνα με πρόσφατα στοιχεία του ΣΕΠΕ, μόλις το 25% των προστίμων πληρώνεται άμεσα, με έκπτωση της τάξης του 30%).

Μόνο φενάκη λοιπόν μπορούν να αποδειχθούν τα μέτρα που πάρθηκαν από τις κυβερνήσεις των τελευταίων ετών για την καταπολέμηση της αδήλωτης εργασίας. Πολλοί είναι αυτοί που θα περιγράψουν το φαινόμενο ως ζήτημα αδυναμίας κρατικού ελέγχου και επιβολής της νομιμότητας, αναπαράγοντας την αποψάρα ότι «δεν υπάρχει κράτος». Αντί αυτού, μόνο σαν κύρια στρατηγική του ελληνικού κράτους μπορεί να χαρακτηριστεί κι αυτό γιατί καμία κυβέρνηση δεν προτίθεται να βάλει χέρι στην άγρια κερδοφορία των ντόπιων καπιταλιστών ή αλλιώς στην πολυπόθητη «εθνική ανάπτυξη» που βασιζείται κατά κόρον στην αδήλωτη και κακοπληρωμένη εργασία αλλά και στην εισφοροδιαφυγή του μεγάλου κεφαλαίου. Είναι χαρακτηριστικό, ότι σε κάθε θερινή τουριστική σεζόν ο εκάστοτε Υπουργός Τουρισμού πανηγυρίζει για ακόμη μια επιτυχία σε ρεκόρ κρατήσεων και τζίρο στις τουριστικές ζώνες της χώρας ενώ για τις συνθήκες που επικρατούν σε αυτούς τους χώρους δουλειάς ούτε λόγος!

4. Καψάλης Α., (2015) “Αδήλωτη εργασία στην Ελλάδα”, Ινστιτούτο Εργασίας ΓΣΕΕ – ΑΔΕΔΥ

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ Σ.Ε.Π.Ε (στα χρόνια της ταξικής αφαιμάξης)

Το Σώμα Επιθεώρησης Εργασίας ή αλλιώς Σ.Ε.Π.Ε είναι ένας ελεγκτικός μηχανισμός του Υπουργείου Εργασίας που έχει ως αρμοδιότητα να επιβλέπει τις εργασιακές σχέσεις καθώς και τους κανόνες ασφάλειας κι υγιεινής στους χώρους εργασίας. Κάποιες από τις αρμοδιότητες του είναι:

- Ο έλεγχος της αδήλωτης εργασίας μέσα από την πρόσβαση σε στοιχεία-βιβλία της επιχείρησης.
- Η επιβολή προστίμων στους εργοδότες όταν αυτοί παραβιάζουν την εργατική νομοθεσία.
- Η εισήγηση στον εκάστοτε υπουργό εργασίας για οριστική διακοπή της επιχείρησης εφόσον δεν υπάρχει συμμόρφωση μετά τις κυρώσεις.
- Η εξαγωγή πορίσματος στις εργατικές διαφορές, με γνώμονα τη θεσμική υπεράσπιση του εργαζομένου.

Σε αντίθεση με τα παραπάνω, η μείωση του προσωπικού, οι λιγοστοί έλεγχοι που γίνονται και τα ελάχιστα πρόστιμα που τις περισσότερες φορές μένουν στα χαρτιά, ο συμβιβαστικός του χαρακτήρας στις εργατικές διαφορές καθώς και τα εργοδοτικά

«κεράσματα» προς τους ελεγκτές ώστε να κάνουν τα στραβά μάτια, φανερώνουν τη συμβολή του σώματος στην ανεξέλεγκτη τροπή που έχει πάρει η εργοδοτική αυθαιρεσία και ατιμωρησία. Αποκαλυπτική ήταν κι η έκθεση που κατέγραψε το ΔΝΤ το 2013 για το πώς οι Έλληνες εργοδότες επιλέγουν την αδήλωτη εργασία που παρά τα υψηλά πρόστιμα, η επιλογή τους αυτή σε βάθος χρόνου κοστίζει φθηνότερα, εξαιτίας των αραιών ελέγχων και του μικρού κινδύνου για ποινές και κυρώσεις.

Το φαινόμενο της μαύρης και υποδηλωμένης εργασίας είναι ευρέως διαδεδομένο κι είναι ολοφάνερο ότι γίνεται κάτω από κρατική προστασία, ασχέτως αν οι απώλειες των ταμείων και των κρατικών εσόδων είναι αρκετά μεγάλες καθώς ξεπερνούν τα 10 δισ. ευρώ. Κι όλα αυτά, την ώρα που το ίδιο το κράτος προωθεί την μειωμένη έως μηδενική παροχή κοινωνικής ασφάλισης είτε μέσα από προγράμματα “μαθητείας” και πρακτικής άσκησης φοιτητών από τα δημόσια πανεπιστήμια, είτε μέσα από τις νέες επιδοτούμενες μορφές εργασίας όπως τα voucher και τα προγράμματα “κοινωνικού χαρακτήρα”.

ΤΑ “ΜΑΥΡΑ” ΜΕΡΟΚΑΜΑΤΑ ΩΣ ΕΚΒΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΤΟΜΙΚΗ ΕΠΙΛΟΓΗ

Μέσα από τις αλληπάλληλες εργοδοτικές παραβιάσεις της εργατικής νομοθεσίας με τις ευλογίες του κράτους, η αδήλωτη εργασία αποτελεί στις μέρες μας την πάγια πρακτική της πλειοψηφίας των επιχειρήσεων που προσπαθούν πάση θυσία να μειώσουν το εργατικό κόστος τους. Στον αντίποδα, εμείς οι εργαζόμενοι λόγω της ανάγκης μας για την δουλειά, αναγκάζομαστε να το αποδεχόμαστε και να βάζουμε την ασφάλιση μας σε δεύτερη μοίρα. Στο εκβιαστικό δίλημμα “ανεργία ή ανασφάλιστη και φθηνή εργασία” που μας θέτουν οι εργοδότες, η αποδοχή της αδήλωτης εργασίας αποτελεί μια σκληρή πραγματικότητα. Παρόλα αυτά υπάρχει και μία μερίδα των εργαζομένων που με την δική της θέληση ζητάει από τους εργοδότες να δουλέψει σε καθεστώς υποδηλωμένης ή πλήρως αδήλωτης εργασίας. Είναι αυτοί που βρίσκονται σε ένα διαρκές κυνήγι συμπλήρωσης του απαξιωμένου μισθού τους, μέσα από μια δεύτερη δουλειά, συνήθως part time και περιστασιακή.

Κάποιοι βασικοί λόγοι που στρέφονται συνειδητά προς την αδήλωτη εργασία είναι:

- Η προσδοκία για ένα μεγαλύτερο ωρομίσθιο στο χέρι αλλά με λιγότερη ή ως καθόλου ασφάλιση. Η προσδοκία αυτή ενισχύεται από το γεγονός ότι η συμπλήρωση των απαραίτητων ενσήμων για την συνταξιοδότηση μοιάζει ως ακατόρθωτο σενάριο.
- Η αποφυγή της υψηλότερης φορολογίας του εισοδήματός τους από τις δυο παράλληλες δουλειές. Είναι σαφές σε όλους ότι ο βασικός μισθός εδώ και χρόνια δε φτάνει να καλύψει τις βασικές μας ανάγκες. Είναι επίσης σαφές ότι η επισφαλής εργασία είναι πλέον κανόνας και αυτό οδηγεί πολλούς από μας να αναζητάμε δεύτερη και τρίτη δουλειά για να τα βγάλουμε πέρα. Γεγονός το οποίο με τη σειρά του οδηγεί στην αλλαγή φορολογικής κλίμακας και την αύξηση των κρατήσεων, δηλαδή σε έναν φαύλο κύκλο όπου μία δουλειά δεν αρκεί για να ζήσουμε, αλλά περισσότερες δουλειές φορολογούνται περισσότερο οπότε και πάλι μειώνεται το εισόδημά μας, οδηγώντας μας έτσι στην αναζήτηση αδήλωτων μεροκάματων.

Ενα άλλο παράδειγμα είναι οι χαμηλοσυνταξιούχοι, οι οποίοι βλέποντας τα τελευταία χρόνια την σύνταξη τους να μετατρέπεται κυριολεκτικά σε χαρτζιλίκι, επιλέγουν να εργάζονται “μαύρα”, αφήνοντας τα πρόστιμα, ώστε να έχουν ένα έξτρα μηνιαίο εισόδημα ως εργαζόμενοι. Η ζήτηση της αδήλωτης εργασίας δεν αποτελεί παρά μία ατομική, άμεση λύση, μια αυταπάτη, η οποία μπορεί να ανακουφίζει, αλλά αναμφισβήτητα δυσχεραίνει τις σημερινές αλλά και μελλοντικές εργασιακές συνθήκες, δίνοντας το πάτημα στα αφεντικά να μας εκμεταλλεύονται όλο και πιο στυγνά, αυτή την φορά με την δική μας συνηγορία.

Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΟΥ ΑΓΩΝΑ ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΗΝ ΑΔΗΛΩΤΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Η αδήλωτη εργασία μέσα από όλες τις μορφές που παίρνει, αγγίζει πλέον την πλειοψηφία της σύγχρονης εργατικής τάξης, ανεξαρτήτως ειδικότητας, κλάδου, σύμβασης και ηλικίας. Ευνοεί όλους τους εργοδότες καθώς δεν επωμίζονται αυτοί το κόστος συντήρησης και αναπαραγωγής των εργαζομένων (ενηλικίωση, εκπαίδευση, ασθένεια κλπ) παρόλο που επωφελούνται από αυτήν. Αποτελεί τακτική που ακολουθούν - με ή χωρίς κρίση - για την ανάκαμψη της κερδοφορίας των επιχειρήσεων τους αλλά και συνολικότερα της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής οικονομίας όπως είδαμε παραπάνω με το παράδειγμα των βαλκάνιων μεταναστών την δεκαετία του 90' και 00'. Η θεσμική “πάταξη” της αδήλωτης εργασίας, μέσα από κυβερνητικές εξαγγελίες και νομοσχέδια, έχει στόχο να συγκαλύψει κι όχι να καταπολεμήσει ένα καθεστώς που έχει εγκαθιδρύσει η τάξη των αφεντικών. Εξάλλου, είναι ολοφάνερο ότι το ίδιο το κράτος και οι ελεγκτικοί του μηχανισμοί “κλείνουν τα μάτια” στην τακτική των εργοδοτών να αντλούν ένα «παράνομο» πρόσθετο κέρδος μέσα από την αδήλωτη εργασία ως “αναγκαία συνθήκη για την επιβίωση τους”.

Από την άλλη μεριά, εμείς οι αδήλωτοι εργαζόμενοι (οι μαθητευόμενοι, οι νοικοκυριόζοι, οι «ωφελομένοι», οι οκταμηνίτες, οι «μπλοκάκηδες», οι απλήρωτοι, οι μερικώς ασφαλισμένοι κι οι «μαύροι») ενώ αποτελούμε κομμάτι της οικονομικής ζωής, για το κράτος και τις δημόσιες υπηρεσίες είμαστε άορατοι. Ζούμε σε ένα ιδιότυπο καθεστώς ανασφάλειας, που σημαίνει ότι μπορούμε οποιαδήποτε στιγμή να βρεθούμε από την προσωρινή, φθηνή και απογυμνωμένη από δικαιώματα εργασία στον βούρκο της ανεργίας.

Η απαξίωση και ο χλευασμός της κοινωνικής ασφάλισης από τους ίδιους τους εργαζόμενους, κάθε άλλο παρά προς το συμφέρον μας είναι. Ανυπαρξία κοινωνικής ασφάλισης σημαίνει πτώση του βιοτικού μας επιπέδου, σημαίνει γυρισμός σε καταστάσεις που επικρατούσαν δύο αιώνες πριν, σημαίνει ακόμα μεγαλύτερο ξεζούμισμα από τ' αφεντικά, σημαίνει δουλειά σε συνθήκες φεουδαρχίας. Το να ανεχόμαστε να δουλεύουμε αδήλωτα, ή ακόμα χειρότερα να το διεκδικούμε κιόλας ελπίζοντας σε μερικά παραπάνω χρήματα στο χέρι, είναι κάτι που το θέλουν οι εργοδότες, είναι ατομικός δρόμος με όρους κανιβαλισμού προς μια κατάσταση όπου επικρατεί το δίκιο του ισχυρού και οδηγεί αναπόφευκτα αργά ή γρήγορα στη χειροτέρευση των ζών μας.

Είναι απαραίτητο λοιπόν να μη συμβιβάζομαστε με τα ελάχιστα αλλά να διεκδικούμε από τους εργοδότες χωρίς ενοχές, να μας ασφαλίζουν, να πληρώνουν τα ταμεία και να μας καταβάλουν όλα αυτά που οφείλουν μετά από κατακτήσεις δεκαετιών: δώρα, επιδόματα, άδειες, υπερωρίες κλπ. Εξάλλου, η ενοχοποίηση των συνειδήσεων μας είναι μια γνωστή τακτική των αφεντικών ώστε να μένουμε παθητικοί και κακομοιρηδες. Κάθε φορά που ζητάμε ή διεκδικούμε μαχητικά τα ένσημα μας, οι εργοδότες προσπαθούν να μας πείσουν πως είτε είμαστε παράλογοι είτε πως πρέπει να νιώθουμε ευγνώμονες για την «δουλίτσα» που μας δίνουν. Γνωρίζουν όμως πολύ καλά, ότι οι επιχειρήσεις και τα κέρδη τους εξακολουθούν και υπάρχουν αποκλειστικά χάρη στη δική μας εργασία που τους παρέχουμε.

Μπροστά σε αυτή την συνθήκη παίρνουμε θέση, σπάμε τον αδιέξοδο δρόμο της ατομικής διαπραγμάτευσης με τ' αφεντικά και διαχωριζόμαστε ως εργαζόμενοι από τους εργοδότες. Έτσι, σταματάμε να προσφεύγουμε σε καλοπιάσματα και φιλίες μ' αυτούς που μας εκμεταλλεύονται, δεν καταπίνουμε τις προσβολές και τα "χωσίματα" ανάλογα με τις ορέξεις των αφεντικών, των προϊστάμενων και των διευθυντών, δεν το βουλώνουμε για να μην πάρει κι εμάς η μπάλα, όταν ένας συνάδελφος "τ' ακούει", εξαναγκάζεται σε παραίτηση ή απολύεται. Αντίθετα, με όχημα τη συλλογική διεκδίκηση, αντιλαμβάνομαστε τη δύναμη που έχουμε όταν είμαστε ενωμένοι, καταλαβαίνουμε την κοινή μας θέση και τα κοινά μας συμφέροντα. Ο αγώνας ενάντια στα "μαύρα" μεροκάματα και την αδήλωτη εργασία είναι αγώνας για μισθούς, συντάξεις και κοινωνικές παροχές που να μπορούν να ικανοποιούν τις δικές μας ανάγκες στο σήμερα. Σηματοδοτεί την διεκδίκηση της ορατότητας της εργασίας και της τάξης μας, για μια καλύτερη θέση στο συσχετισμό δύναμης απέναντι στους εκμεταλλευτές μας.

Να φτάσει σε κάθε χώρο δουλειάς το σύνθημα:

**ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΣΤΑ ΒΑΣΙΚΑ
ΟΥΤΕ ΜΙΑ ΩΡΑ ΑΔΗΛΩΤΗ ΔΟΥΛΕΙΑ!**

νομάδες | *εργατική συνέλευση στα Βορειοανατολικά*

Το συγκεκριμένο έντυπο γράφτηκε και μοιράζεται από την εργατική συνέλευση «νομάδες». Η συνέλευση δημιουργήθηκε το 2016 από ανθρώπους που ζουν και δουλεύουν στα βορειοανατολικά προάστια της Αθήνας [Αγ. Παρασκευή, Χαλάνδρι, Χολαργός, Μαρούσι]. Είμαστε εργαζόμενοι/ες από διαφορετικούς κλάδους και χώρους δουλειάς, έχουμε όμως παρόμοιες εμπειρίες και σίγουρα βράζουμε στο ίδιο καζάνι. Επιλέγουμε να οργανωθούμε και να αγωνιστούμε από κοινού, πέρα από τους διαχωρισμούς που επιβάλουν τα αφεντικά για να παραμένουμε παθητικοί και αδύναμοι. Η συνέλευση λειτουργεί στη βάση της αυτό-οργάνωσης και της ισότητας, έξω και ενάντια από κόμματα, επαγγελματίες συνδικαλιστές. Δεν αναζητούμε έναν μεσσία για να έρθει και να αλλάξει τα πράγματα για μας. Το κάνουμε εμείς, μαζί με άλλους ανθρώπους της τάξης μας.

Νοέμβρης '17

Για επικοινωνία: esban@espiv.net | Στο διαδίκτυο: nomades.espivblogs.net